

HELDEWIJS VERGEET ZIJN TIJD. EEN
ONGEWOON VOORVAL. EEN EIGENAARDIGE
REDE MET DOORTASTENDE BEWIJZEN.

Heldewijs moest nooit naar zijn woorden zoeken. De lezer heeft zulks reeds opgemerkt. Dit bleek nog eens te meer op zekeren Zondagnamiddag.

De pastoor had in zijn dorp een soort van vrouwenvereniging gesticht. Elken Zondagnamiddag kwamen de Lapscheursche huismoeders in de school bijeen en ontvingen er goede raadgevingen of hoorden gulden lessen van opvoedkunde. En dank zij dat onderwijs was menige vrouw wijzer geworden in den omgang met een ongemakkelijken echtgenoot en een wederspannig kroost.

Op een Zondagnamiddag dan zat Heldewijs aan de kaarttafel. Hij en de boeren waren verdiept in 't spel. De tijd vervloog. De geestelijke wilde juist de kaarten deelen, toen de koster zijn hoofd binnenstak en gejaagd zei :

— Mijnheer de pastoor, ge vergeet de vrouwenvergadering.

— 't Is waar ! riep Heldewijs verschrikt.

In zijn verwarring moffelde hij de kaarten in een van zijn wijde mouwen en liep haastig de deur uit.

De vrouwen, waarvan velen haar kroost meebrachten, zaten geduldig op den herder te wachten. Deze had zijn kalmte weer volkomen terug, toen hij de school binnentradte.

In de verlopen week hadden Belle en Babbe, twee forsche gebouwde spinsters, een tweegevecht geleverd, waarbij holblokken en nagels de wapens geweest waren.

Heldewijs wilde nu een sermoen doen over den vrede; 't onderwerp bezielde hem; Heldewijs sprak met vuur. In zijn geestdrift stak hij de armen uit, zwaaide ze heftig ter zijde... o wee de kaarten! Zachtjes en vreedzaam warrelde ze naar beneden.

De hoorderessen keken verwonderd op. De pastoor echter ontstelde niet, maar vervolgde:

— Ja, beminde parochianen, 'k zal u thans de gevolgen toonen van de mistoestanden in ons dorp. Als de ouders twisten en hun kostbaren tijd aan allerlei beuzelarijen besteden, kunnen ze onmogelijk hun kinderen naar behooren opvoeden. De schoolmeester en de koster klagen om het meest over de knapen en de meisjes. Vruchten vernielen of stelen, de menschen hinderen, allerlei kwade poetsen uithalen, o, uw spruiten zijn op de hoogte van die bezigheden! 't Zijn geen kinderen meer. Wilt ge 't bewijs? Luistert! Daar liggen kaarten. Allo, Peertje, ge kruipt weg achter uw moeder, maar ik zie u wel. Kom hier.

De knaap gehoorzaamde.

— Zoek klaveraas, hernam Heldewijs.

De jongen grabbelde even onder de kaarten en weldra stak hij zegevierend 't gevraagde in de hoogte.

— Toontje Bal, nu is 't uw beurt. Vooruit, talm niet, sprak de pastoor weer. Haal er klaverheer uit.

Toontje moest niet lang zoeken.

— Nu Rikje van Mele. Lang mij klaverboer.

Ook deze snaak bleef niet in gebreke.

— 't Is genoeg! besloot Heldewijs. Moeders, moest ik tien, twintig jongens roepen, allen zouden bewijzen dat ze de

kaarten op hun duimpje kennen. Vaders, moeders, schaamt u ! In de leering, als ik uw kroost over den catechismus ondervraag, antwoorden ze zoo rap niet. Neen, dan zitten ze met den mond vol tanden. En als ze eens wat zeggen, ergeren ze mij door hun verregeande onwetendheid.

Parochianen, waar moet het naartoe met Lapscheure ? Zal ik varen als de pastoor zaliger van Moerkerke ?

St. Pieter bezocht eens mijn goeden vriend en de heilige man vroeg :

— Pastoor van Moerkerke, waar zijn uw schapen ?

De priester zweeg.

Maar St. Pieter herhaalde luider :

— Pastoor van Moerkerke, waar zijn uw schapen ?

En nog hield de geestelijke de lippen opeengeklemd.

Maar toen de heilige voor den derden keer, en nu met een stuursche stem, vroeg :

— Pastoor van Moerkerke, waar zijn uw schapen ? toen durfde de herder niet meer te zwijgen en antwoordde droevig :

— St. Pieter, ik heb geen schapen, 't zijn al varkens !

Parochianen, ge zult mij die schande toch niet aandoen, nietwaar ? Ge zult u beteren, ge wilt een treffelijk leven leiden, ons dorp een goeden naam bezorgen !

Keert huiswaarts met de vaste gedachte : onze parochie moet en zal veranderen.

Bemint elkander en houdt vrede !

Zeer onder den indruk verlieten de dorpelingen de school.

*
**

't Werk van Heldewijs wierp goede vruchten af. Iederen dag leerde, vermaande, berispte, vertroostte hij. 't Gelukte hem den ruwen kant van zijn volgelingen te schaven. Lapscheure verwierf allengskens een beteren naam.

HANS VAN HORENBEEK

De Pastoor van Lapscheure

L. OPDEBEEK
UITGEVER ❖ ❖ ANTWERPEN

HANS VAN HORENBEEK

MERKWAARDIG LEVEN

VAN

FRANCISCUS HELDEWIJS

PASTOOR VAN LAPSCHEURE

Penteekeningen van STAN VAN OFFEL
Kleuromslag van EDMOND VAN OFFEL

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN